

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันนี้การประกอบธุรกิจมีการแข่งขันกันสูงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งกิจการจะสามารถแข่งขันทันต่อเหตุการณ์ ทันต่อเวลาและทันต่อสภาวะแวดล้อมที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งภายในและภายนอกได้นั้น กิจการต้องให้ความสำคัญต่อระบบข้อมูลข่าวสารหรือระบบสารสนเทศขององค์กร โดยควรมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งระบบสารสนเทศดังกล่าวจะประกอบด้วย ระบบสารสนเทศเพื่อการจัดการ ระบบสารสนเทศทางการตลาด ระบบสารสนเทศทางการเงิน และระบบสารสนเทศทางการบัญชี ทั้งนี้ระบบสารสนเทศทางการบัญชีควรได้รับการจัดระบบให้อยู่ในรูปแบบที่พร้อมจะใช้งาน และมีการพัฒนาอยู่เสมอ โดยเริ่มจากการเก็บรวบรวมข้อมูลทางเศรษฐกิจอย่างครบถ้วน การบันทึกข้อมูลจากหลักฐานที่รวบรวมได้ลงในระบบคอมพิวเตอร์ จนกระทั่งถึงการรายงานผลในรูปแบบของรายงานทางการเงิน ที่กิจการจะสามารถนำมาใช้ภายในกิจการเพื่อการวางแผน การตัดสินใจ และการควบคุมการดำเนินงานของกิจการ รวมถึงรายงานทางการเงินที่ต้องนำเสนอต่อบุคคลภายนอก เพื่อให้ผู้ใช้งบการเงินทราบถึงผลการดำเนินงานในแต่ละรอบระยะเวลาบัญชีของกิจการและเพื่อแสดงถึงฐานะการเงินของกิจการ ณ วันสิ้นรอบระยะเวลาบัญชี

ในอดีตทุกธุรกิจจะจัดทำบัญชีด้วยมือ ซึ่งวิธีปฏิบัติงานดังกล่าวมีข้อจำกัดเนื่องจากการเก็บรวบรวมข้อมูลของรายการทางเศรษฐกิจแต่ละรายการต้องใช้เวลาาน และมีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ซ้ำซ้อน ทำให้เกิดความผิดพลาดได้ นอกจากนี้ข้อมูลที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจต้องใช้เวลาานในการจัดเก็บและรวบรวม ทำให้ในบางครั้งกิจการอาจได้ข้อมูลไม่ทันเวลาต่อการตัดสินใจและขาดความน่าเชื่อถือ ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทสำคัญ ทำให้มีการเปลี่ยนวิธีการทำบัญชีด้วยมือกลายมาเป็นการใช้เครื่องจักรหรือเทคโนโลยีในการจัดทำแทน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องควรจะให้ ความสนใจและติดตามการพัฒนาของเทคโนโลยีต่างๆ ที่จะนำมาใช้กับระบบสารสนเทศทางการบัญชี เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพให้การดำเนินงานและก่อให้เกิดประโยชน์หลายๆ ด้านของธุรกิจ เช่น ประโยชน์ด้านการประหยัดเวลา ซึ่งจะทำให้ธุรกิจสามารถลดต้นทุนและค่าใช้จ่ายลงได้

ประโยชน์ด้านความถูกต้องแม่นยำ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อการเงินเพราะงบการเงินเปรียบเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนให้ทราบถึงความอยู่รอดของธุรกิจและเป็นแนวทางที่จะกำหนดกลยุทธ์ของกิจการให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ เป็นต้น ดังนั้นหากเห็นว่างบการเงินมีความสำคัญ ก็เป็นความจำเป็นที่แต่ละกิจการควรต้องปรับเปลี่ยนวิธีการปฏิบัติงานเสียใหม่ กล่าวคือควรมีการเปลี่ยนแปลงบทบาทและแนวทางการคิดในการปฏิบัติงานของนักบัญชี เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานด้านการบัญชีให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น การเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปที่เหมาะสมกับกิจการเพื่อช่วยงานบัญชี จึงเป็นทางเลือกที่กลายเป็นความจำเป็นเพราะจะช่วยให้การประมวลผลและการค้นหาข้อมูลทำได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว

กิจการที่นำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้จะให้ความสะดวกกับผู้ใช้งานเพราะโปรแกรมดังกล่าวจะมีการประมวลผลที่สามารถทำได้โดยอัตโนมัติ ภายใต้การสั่งการของโปรแกรมบัญชี (Accounting Software) โดยพื้นฐานของโปรแกรมบัญชีจะมีการตรวจสอบและวางรูปแบบขั้นพื้นฐานทางการบัญชีไว้แล้ว ส่วนความซับซ้อนของงานที่แตกต่างกันไปในแต่ละกิจการนั้น จำเป็นต้องอาศัยความยืดหยุ่นและความหลากหลายของโปรแกรมที่ต่างกัน หากกิจการที่เลือกซื้อโปรแกรมของผู้ผลิตที่มีโปรแกรมบัญชีรองรับงานบัญชีได้อย่างครอบคลุมและมีการปรับปรุงโปรแกรมอย่างต่อเนื่อง ก็นับว่าเป็นการตัดสินใจที่รอบคอบแต่หากเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีโดยไม่มีหลักเกณฑ์ก็จะทำให้กิจการต้องเสียเงินและเสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

จากการพัฒนาโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน ทำให้ธุรกิจประเภทต่างๆ มีโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีที่สามารถเลือกซื้อได้อย่างหลากหลายตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละกิจการ บางกิจการต้องการโปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อใช้งานเฉพาะงานด้านบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้ บัญชีเจ้าหนี้ บัญชีแยกประเภททั่วไป เป็นต้น แต่บางกิจการต้องการโปรแกรมสำเร็จรูปที่สามารถเชื่อมโยงระบบงานต่างๆ ขององค์กรเข้าด้วยกัน ตั้งแต่ระบบงานทางด้านบัญชีและการเงิน ระบบงานทรัพยากรบุคคล ระบบบริหารการผลิต รวมถึงระบบการกระจายสินค้า ซึ่งโปรแกรมสำเร็จรูปลักษณะดังกล่าว เรียกว่า “โปรแกรมสำเร็จรูประบบบริหารทรัพยากรองค์กร” หรือ “ERP” (Enterprise Resource Planning) ปัจจัยในการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปว่าจะเลือกซื้อแบบเฉพาะส่วนงานบัญชีหรือเลือกซื้อแบบสามารถใช้งานเชื่อมโยงทั้งองค์กรนั้น มีความแตกต่างตามข้อจำกัดของแต่ละกิจการ อาทิเช่น ขนาดของธุรกิจ

ประเภทธุรกิจ ความซับซ้อนของงาน คุณสมบัติของนักบัญชี เป็นต้น ทำให้ความต้องการซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีนั้นต่างกันไป

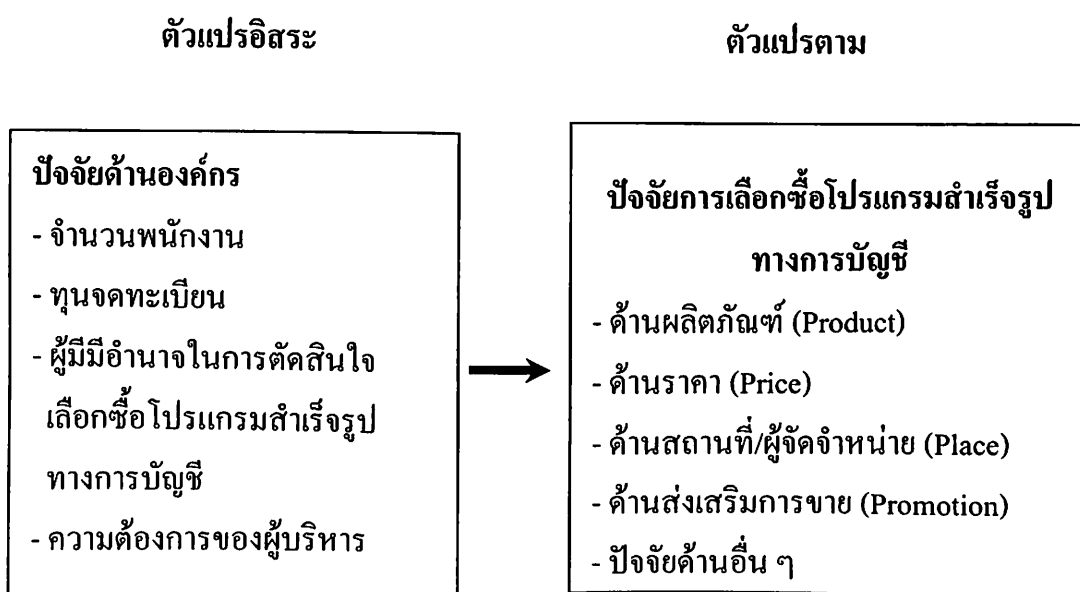
กลุ่มธุรกิจการศึกษาก็เป็นอีกกลุ่มธุรกิจหนึ่งที่มีความต้องการระบบสารสนเทศทางการบัญชีมาช่วยทำบัญชี ซึ่งระบบดังกล่าวเข้ามามีบทบาทในการประกอบธุรกิจของธุรกิจการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในการปฏิบัติงานด้านการบัญชี และหัวใจสำคัญของการนำระบบคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในงานด้านการบัญชี ก็คือโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี ซึ่งการนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ในกิจการนั้น จะช่วยประหยัดเวลาและแรงงาน ช่วยลดความผิดพลาดในการจัดทำบัญชี ทำให้ได้ข้อมูลทางการบัญชีที่มีความถูกต้องและแม่นยำมากกว่าการทำบัญชีด้วยระบบมือ การประมวลผลและนำเสนอในรูปแบบตามความต้องการของผู้ใช้งาน และยังสามารถช่วยในแง่ของการวิเคราะห์ข้อมูลการจัดทำงบประมาณ และรายงานอื่นๆ ของกิจการให้เป็นอย่างดี รวดเร็ว และถูกต้องยิ่งขึ้น (ดวงสมร อรพินท์ และคณะ, 2550) รวมถึงผู้บริหารจะมีข้อมูลทางการบัญชี เพื่อช่วยในการวางแผนการควบคุม และการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง ทันเวลา เนื่องจากในโลกธุรกิจมีการแข่งขันกันมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรุกรานของธุรกิจข้ามชาติที่เข้ามาในประเทศไทย ดังนั้น เครื่องมือที่เรียกว่าข้อมูลทางการบัญชีโดยเฉพาะด้านบัญชีบริหารจึงมีความสำคัญในการช่วยส่งเสริมให้ผู้บริหารยังคงดำเนินธุรกิจอยู่ได้ในสภาพแวดล้อมที่มีการแข่งขันกัน เพราะช่วยให้ผู้บริหารมีข้อมูลที่ใช้ในการวางแผน การควบคุม และการตัดสินใจ (กชกร เฉลิมกาญจนา, 2550) ด้วยสาเหตุดังกล่าว ผู้ศึกษาจึงสนใจศึกษาถึงความสำคัญของปัจจัยต่างๆ ที่มีผลต่อการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ในธุรกิจการศึกษา เพราะการลงทุนในการนำโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมาใช้ในกิจการควรเลือกซื้อให้เหมาะสมและเข้ากับระบบงานของธุรกิจการศึกษา

จากที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะเห็นว่าระบบคอมพิวเตอร์มีความจำเป็นและมีบทบาทต่อนักบัญชีในยุคปัจจุบันที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรง ผู้ศึกษาจึงสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อระบบคอมพิวเตอร์สำหรับการบันทึกบัญชีของธุรกิจการศึกษา ทั้งนี้เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ และปัญหาที่เกิดขึ้นในด้านต่างๆ เช่น ด้านฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ บุคลากร และระบบการสื่อสารข้อมูล ตลอดจนปัญหาอื่นๆ ที่เกิดขึ้นจากการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ในงานบัญชี เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้สนใจทราบ และหาแนวทางพัฒนาแก้ไขปัญหาคือไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษาค้นคว้าอิสระ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: กรณีศึกษาธุรกิจการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่ได้รับจากการซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: กรณีศึกษาธุรกิจการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: กรณีศึกษาธุรกิจการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

กรอบแนวคิดในการศึกษาค้นคว้าอิสระ

ภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวความคิด แสดงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านองค์กร กับปัจจัยการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี

สมมติฐานการศึกษาค้นคว้าอิสระ

1. ประเภทธุรกิจต่างกันมีผลต่อการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจการศึกษาต่างกัน
2. ทุนจดทะเบียนต่างกันมีผลต่อการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจการศึกษาต่างกัน
3. ผู้มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีต่างกันมีผลต่อการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของของธุรกิจการศึกษาต่างกัน
4. ความต้องการของผู้บริหารต่างกันมีผลต่อการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจการศึกษาต่างกัน

ขอบเขตการศึกษาค้นคว้าอิสระ

1. ด้านตัวแปร ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาในครั้งนี้คือ การเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของกลุ่มธุรกิจการศึกษา
2. ด้านเนื้อหา การศึกษาครั้งนี้จะศึกษาเนื้อหาเกี่ยวกับการประยุกต์เทคโนโลยีระบบสารสนเทศทางการบัญชี ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการใช้ระบบคอมพิวเตอร์ การนำระบบคอมพิวเตอร์มาใช้ในดำเนินงานบัญชี และปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี
3. ด้านประชากร จะทำการศึกษาจากผู้บริหารฝ่ายบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
4. ด้านระยะเวลา ทำการศึกษาในระหว่างเดือนมกราคมถึงเดือนสิงหาคม 2557

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยในการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: กรณีศึกษาธุรกิจการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล
2. ทำให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคที่ได้รับจากการซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม : กรณีศึกษาธุรกิจการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

3. ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อการเลือกซื้อโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีของของธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม: กรณีศึกษาธุรกิจการศึกษาในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล

นิยามศัพท์

กลุ่มธุรกิจการศึกษา หมายถึง นิติบุคคลที่จดทะเบียนในบริษัทและการจัดการศึกษา ซึ่งเอกชนเป็นหน่วยรับภาระการจัดการศึกษาทั้งระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอุดมศึกษา ผู้เรียนเป็นผู้รับภาระค่าใช้จ่ายในการเรียนทั้งหมด โดยมีวัตถุประสงค์ให้ผู้เข้ารับการศึกษได้เพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์ ทักษะ กระบวนการ และความชำนาญในศาสตร์ใดก็ได้

มุ่งส่งเสริมให้บุคคลเจริญเติบโตและมีความเจริญงอกงามทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาจนเป็นสมาชิกของสังคมที่มีคุณธรรมสูง ด้วยความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีในปัจจุบัน กลุ่มธุรกิจการศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาตนเองให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการปรับตัวให้เข้ากับเทคโนโลยีสารสนเทศ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์หรืออินเทอร์เน็ต ซึ่งได้กลายเป็นปัจจัยและเครื่องมือสำคัญในการปฏิบัติงานทางธุรกิจไปแล้ว นอกจากนี้รูปแบบและความซับซ้อนของกิจกรรมทางธุรกิจก็เพิ่มทวีขึ้น ประกอบกับการเดินเข้าสู่ยุคแห่งการประกันคุณภาพการศึกษา ทำให้ธุรกิจหลีกเลี่ยงไม่พื้นที่จะต้องพัฒนาตนเองทั้งความรู้และทักษะ

โปรแกรมทางการบัญชี (Accounting Software) หมายถึง โปรแกรมที่ใช้ในการบันทึกข้อมูลประมวลผลข้อมูล และจัดทำสารสนเทศทางการบัญชี โดยทั่วไปโปรแกรมทางการบัญชีจะแบ่งออกเป็นระบบย่อย หรือ โมดูล (Module) เช่น โมดูลของระบบบัญชีแยกประเภททั่วไป โมดูลของระบบบัญชีลูกหนี้ โมดูลของระบบบัญชีเจ้าหนี้ โมดูลของระบบบัญชีสินค้าคงเหลือ เป็นต้น โดยที่โมดูลแต่ละโมดูลนั้นสามารถเชื่อมโยงข้อมูลกันได้ (ชลิต พุ่มโพธิ์สุวรรณ, 2552, หน้า 43)

โปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชี (Accounting Software Package) หมายถึง โปรแกรมที่ถูกออกแบบโดยรวมเอาทุกขั้นตอนในวงจรบัญชีไว้ในโปรแกรมเดียวกัน ช่วยให้ข้อมูลของแต่ละขั้นตอนในวงจรบัญชีสามารถเชื่อมต่อกันได้ทำให้ข้อมูลที่มีอยู่ได้รับการปรับให้เป็นปัจจุบัน

อยู่ตลอดเวลา ในปัจจุบันโปรแกรมสำเร็จรูปทางการบัญชีมีให้เลือกซื้อหลากหลายตามความต้องการและความเหมาะสมของแต่ละธุรกิจ เช่น โปรแกรม Formula, Express, Accounts, Genius และ Account mate เป็นต้น (ชยาภรณ์ ชรรณโกวิท, 2554, หน้า 49)